

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Asianumero VN/3920/2023

Lausunto Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen asetuksesta.

Asetuksen tärkein tavoite on varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen toteutuminen hyvinvointialueella. Palvelurakenteen muutosten vuoksi täydennyskoulutuksen tarve tulee lähivuosina jopa kasvamaan. Erityisesti palvelutuotannon sähköisten palveluiden lisääntyminen, etähoitoon liittyvät uudet tavat tuottaa hoivaa, hoitoa ja ohjausta sekä eri sote-ammattilaisten moniammatilliset ja itsenäiset toimintamallit lisäävät jo nyt työssä olevan henkilöstön täydennyskoulutustarvetta. Ilman täydennyskoulutusta henkilöstön tehtävärakenteen ja työnjaon kehittäminen ei mahdollistu. Jatkuvasti pahenevan henkilöstövajeen vuoksi täydennyskoulutuksen merkitys tulee ottaa huomioon myös sote-alan pito- ja vetovoimatekijänä. Ammatillinen kehittyminen, jatkuva oppiminen ja kliinisen uramallin toteutuminen on tärkeää kaikissa sote-ammateissa. Osaamisen kehittämistä tarvitaan niin syvästi erikoistuneissa tehtävissä kuin laajan, generisen osaamisen varmistamisessa.

Asetukseen liittyen haluamme nostaa seuraavat huomiot:

1§

- Täydennyskoulutuksen suunnittelu tulee hyvinvointialueella tehdä laajassa yhteistyössä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa asiakas/potilastarvelähtöisesti.
- Täydennyskoulutuksen työelämälähtöistä ja asiakas/potilastarveperustaista täydennyskoulutuksen tarjonnasta tulee sopia myös yhteistyöalueiden sisällä. Talouden näkökulmasta ei ole järkevää tarjota samoja täydennyskoulutuksia alueen eri

koulutusorganisaatiossa. Myös hyvinvointialueiden omaa täydennyskoulutusta tulee jakaa yhteistyöalueen laajuisesti silloin, kun koulutustarve on perusteltua koko yhteistyöalueella.

- Täydennyskoulutussuunnitelmien tulee olla perusteltuja ja jo tehdyt tarvekartoitukset tulee ottaa huomioon. Esimerkiksi STM:n tekemä selvitys hoitotyön erikoistumiskoulutustarpeesta vuoteen 2028.
- Kansallinen tuki hyvinvointialueuudistusta tukevalle monialaiselle täydennyskoulutukselle tulee taata.
- Esitämme asetusluonnoksen 1§:ään ammatillisen täydennyskoulutuksen laatuun ja vaikuttavuuteen liittyen seuraavaa tarkennusta: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen tulee perustua suunnitelmaan ja sen sisällön on tuettava henkilöstölle asetettuja täydennyskoulutuksen tavoitteita. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa tulee huomioida asiakas- ja potilaslähtöiset yksilölliset tarpeet sekä ammattiryhmien koulutus- ja osaamistarpeet. Ammatillisen täydennyskoulutuksen laadun ja vaikuttavuuden varmistamiseksi täydennyskoulutuksen tulee perustua kansallisiin tai kansainvälisiin, vertaisarvioituihin ammatillisen koulutuksen laatumerkkeihin, mikäli sellaisia on saatavissa.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

2§

- Sote-henkilöstön täydennyskoulutuksen tasavertaisuutta tulee vahvistaa. Lääketieteen erikoistumiskoulutusten mukaisesti hoitotyön ammatillisiin erikoistumisiin tulee kohdentaa korvamerkittyä rahoitusta valtion taholta (STM:n ehdotussisällön mukaisesti, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163719/STM_2021_36_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y). Rahoitus tulee varmistaa alueellisesti niihin erikoistumistarpeisiin, jotka sisältyvät ministeriön 2023 tekemään selvitykseen ja ovat alueellisten palveluiden ja asiakas-/potilastarpeen osalta perusteltuja. Keski-Suomen hva:lla mm. päihde- ja mielenterveyden hoitotyö, palliatiivinen hoitotyö ja saattohoito, diabeteksen hoitotyö, akuuttihoitotyö (teho- ja valvontahoito) sekä neurologinen hoitotyö.
- Sosiaalihuollon palvelutehtäviin kohdennetun täydennyskoulutuksen rahoituksen tulee vastata sekä erikoistumiskoulutuksen tarpeeseen että tukea monialaista työtä.
- Opetusvastuupalkkioiden kohdentamista täydennyskoulutuksen rahoitukseen tulee suositella valtakunnallisesti. Nykyinen byrokratia opetusvastuupalkkioiden hakumenettelyssä tulee arvioida ja sujuvoittaa.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

3§

Täydennyskoulutuksen arviointia ja seurantaa tulee kohdentaa seuraavasti:

- o Täydennyskoulutuksen vaikutus henkilöstön pito- ja vetovoimaan
- o Täydennyskoulutuksen vaikutus potilasturvallisuuden parantumiseen

- o Täydennyskoulutuksen alueellinen tarve ja tarjonta (sekä hyvinvointialueella että yt)
- o Täydennyskoulutuksen ammattiryhmäkohtainen seuranta (hlömäärä ja päivät)
- Täydennyskoulutuksen vaikuttavuutta tulee arvioida myös tutkimusperusteisesti.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

-

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

-

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

-

Lundgren-Laine Heljä
Keski-Suomen hyvinvointialue